15.

D E

JUGULO LUXATO;

THESES

ANATOMICO-CHIRURGICÆ;

Quas, Deo juvante & Præſide M. PETRO SUE, *antiquo Collegii Præpoſito & nunc Quæſtore, antiquo Scholarum Practicarum Anatomiæ & Chirurgiæ Profeſſore, Regiæ Academiæ Chirurgiæ Conſiliario, in generali Pariſienſi Præfecturâ Chirurgo ordinario, necnon Academiarum Monſpellienſis, Rothomagenſis, Divionenſis, Lugdunenſis & Burdigalenſis Socio; tueri conabitur* CAROLUS GARDANNE DUPORT, *Tolonenſis, Artium Liberalium Magiſter, necnon in Regiæ Familiæ Præpoſiturâ Chirurgus ordinarius.*

Die Sabbati 16 menſis Novembris, anno R. S. H. 1782, à ſeſqui-ſecundâ poſt meridiem ad ſeptimam.

PARISIIS,

IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS.

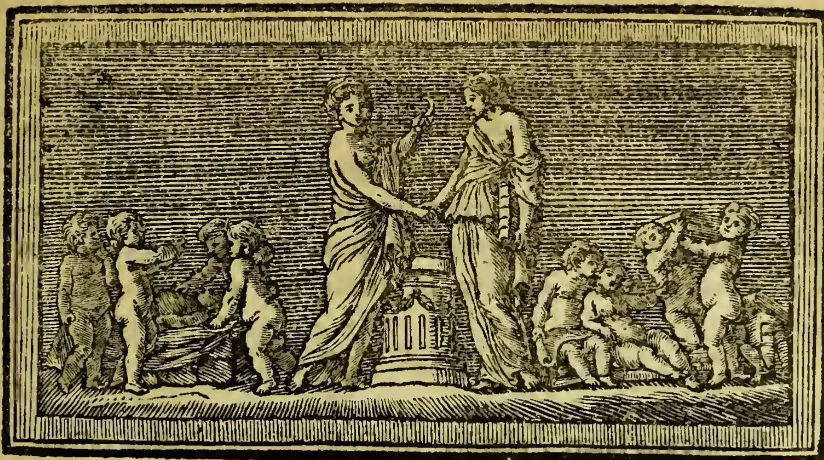
PRO ACTU PUBLICO

ET

SOLEMNI COOPTATIONE.

Typis MICHAELIS LAMBERT, Regii Chirurgiæ Collegii necnon Academiæ Typographi, viâ Cithareâ.

M. DCC. LXXXII.

D. O. M.

DE JUGULO LUXATO (*a*).

THESES ANATOMICO-CHIRURGICÆ.

CONGRUUM & æquiparem partium corporis humani ſolidarum ſitum, vitæ ſanitatiſque tùm tutelæ tùm conſervationi inſervire,

(*a*) Claviculam *jugulum* vocat *Celſus*, Lib. VIII, cap. 8. inter recentiores *Fæſius*, *Scultetus*, *Foreſtus*, *Platnerus* & alii *jugulum* vel *furculam* pro Claviculâ dixerunt.

Poſterior, internus, versùs pectoris intima reſpicit : concavus eſt in toto ferè ſuo ambitu : ſed convexus fit, prout extremitatem poſteriorem attingit.

Suis in extremitatibus maximè diploïca eſt juguli ſubſtantia : in corpore verò ſolidior, & in eo nonniſi anguſta diſtinguitur cavitas, filamentis oſſeis, inſtar retis, plùs minùſve diviſa.

Ex dictis facillimè patet cum ſolis oſſibus, ſcapulâ & ſterno, articulari jugulum : ſed articulatiò cum ſcapulâ, quæ fit, mediante apophyſi *acromio* nuncupatâ, ferè immobilis eſt, dùm articulatio cum ſterno tanquàm *arthrodia* haberi poteſt. Nonnunquam etiam cum primâ coſtâ, per faciei inferioris extremitatis ſternalis concavitatem, articulatur jugulum. Quare ſuper coſtam mobilis quidem, facilè tamen in adultis cum illâ concreſcit.

Extremitatis ſuperioris motus juvare & regere, iiſdem limites imponere, ne ſcapulæ poſteriora versùs nimiùm ferantur impedire, pluribus etiam muſculis inſertionem præbere, hæc præcipuè præſtant jugula. Præterea, adnotante celeb. *Boehmero* (*b*), ratione horum diſtantiæ, curvaturæ, & conjunctionis, liberior humerorum fit mobilitas, brachiorum pondera tanquàm fulcra ſuſtinentur. Hinc cum homo erectus incedit, brachiis vel deorsùm pendulis vel diverſi-modè inflexis, vel dùm in dorſo magna onera geſtat, aut quandò diverſas humeris peragit actiones, ejuſmodi oſſibus partìm obſequioſis, partìm validum exercentibus renixum, maximè opus eſt. Quamvis verò ſcapulas anteriùs ſuſtineant, earum tamen ſequuntur motum, & uti

(*b*) Inſt. Oſteologiæ. §. DVI, pag. 280.

Celſus doctè jam innuit (*c*) per ſe non moventur , ſed cum humeri motu conſentiunt.

Muſculis *ſterno-maſtoïdeis* & *ſterno-tyroïdeis* extremitatis ſuæ anterioris parte ſuperiori , *ſub-clavio* oblongâ concavitate quæ in facie corporis inferiori perſpicitur , *majori pectorali* mediâ parte anteriori limbi externi ſive anterioris , *deltoïdi* mediâ parte poſteriori, ſive externâ ejuſdem limbi, *trapezio* tandem mediâ parte poſteriori vel externâ limbi interni, inſertionem præbet jugulum.

Hujus extremitas humeralis primò firmatur membranâ capſulari, quæ in toto tùm ejuſdem faciei , tùm acromii faciei articularis ambitu adhæret. Ligamentoſo fulcitur epitogio, cujus breviores fibræ , validiſſimæ, adhæſiones habent cum laminâ cartilaginoſâ, quæ nonnunquàm duas inter facies articulares reperitur.

In facie inferiori ligamentum obliquum, maximè tenſum , à parte inferiore extremitatis humeralis ortum ducit; totius ferè ejuſdem oſſis longitudini adhæret, & versùs partem mediam terminatur. Fulcimentum tutum & trochleam muſculo ſub-clavio præbet.

Extremitas pectoralis ſimilem habet membranam capſularem , ac extremitas humeralis. Plurimis præterea ligamentoſis faſciis corroboratur hæc articulatio. Una ex his, longa & anguſta, *ligamentum inter-articulare* dicitur. Juguli dextri à principio originem habens, retrò ſternum ſuperiùs, ubi adhæret, tranſit, & in parte internâ extremitatis pectoris oſſi ſiniſtri deſinit,

(*c*) Lib. VIII. cap. 8.

Hoc ligamentum rectè quidem delineat *D. Bertin*; at inventorem Doctiſſ. *Weit-brecht* miſſum facit (*d*).

Alia faſcia ligamentoſa jugulum alligat primæ coſtæ cartilagini, ligamentumque *coſto-claviculare* rectiùs *coſto-jugulare* vocatur. Nunc parti inferiori extremitatis pectoralis, nunc parti ſuperiori primæ coſtæ cartilaginis adhæſionem habet. Nonnullæ ejuſdem fibræ uſque ad ipſum ſternum tendunt. Tertium ligamentum validius, aliis notabilius, juguli cum ſterno articulationem confirmat: *ſterno-claviculare*, rectiùs *ſterno-jugulare* dicitur. Ejus fibræ in ſterni extremitatis ſuperioris tùm anteriorem tùm poſteriorem ſuperficiem ſeſe explicant.

Adſunt poſtremò duo funiculi ligamentoſi, quorum prior *ligamentum rotundum*, poſterior *ligamentum trapezoideum* dicitur. Hæc ligamenta apophyſis coracoïdeæ tuberculo annexa, in extremitate humerali deſinunt. (*e*)

EX CHIRURGIA.

Crebriùs jugulum frangi, rariùs è ſede ſuâ dimoveri; propter valentiora modò deſcripta ligamenta, quotidiana docet experientia. Vel à ſterno, vel ab acromio disjungi poteſt, ſed multò frequentiùs à priori oſſe, majoris hujuſce articulationis motûs ratione; hæc luxatio, à ſterno, duplici modo fieri poteſt. 1°. Os in anteriorem partem promovetur, & ſuper ſternum effertur, ſi ſcapula vehementiori ictu vel lapſu antrorsùm propellatur. 2°. Oſſis inferiùs caput in poſte-

(*d*) Vid. Comment. Acad. Scient. Petropolitan. Tom. IV. pag. 255.

(*e*) Vid. Oſtéologie de Bertin, Tom. III. pag. 274 & ſeq.

riorem

riorem partem interdùm inclinatum eſt, & ſub pectoris oſſe conditum. Quod quidem evenire ſolet, juxtà *Platnerum* (*f*), ſi, dùm omoplata jam in ſuperiorem partem promota eſt, jugulum valentiùs feratur & deprimatur.

Hujus oſſis luxationem, in ſuâ cum ſcapulâ articulatione; nemo ante *Galenum* rectè deſcripſit. Ipſemet de ſe ſcribit (*g*), anno ætatis ſuæ trigeſimo-quinto, ſibi aliquandò inter luctandum uſque adeò graviter ab acromio jugulum ſejunctum fuiſſe, ut trium fermè digitorum ſinus inter utrumque os patuerit. Medicos ſui ævi acromii disjunctionem pro humeri luxatione habuiſſe nos docet *Hippocrates* (*h*). Undè peſſimi tractus ad reductionem adhibiti; undè peſſima mala, & ſæpiſſimè partis læſæ perpetua deformitas. Optimum in hoc caſu, ſuadente *Hippocrate*, illud eſt, faſciâ os prominens comprimere, & brachium propè coſtas continere, ut oſſis partes disjunctæ faciliùs adunentur. Levem tamen ſemper ſupereſſe defotmitatem, oſſis prominentiâ, monet *Hippocrates*; ſed minor eſt quàm ſi alia curationis adhibeantur media.

Vel ſuper acromium ferri, vel ſub eo ferè condiri poteſt juguli extremum, undè duplex luxationis poſterioris ſpecies ſtatui licet.

(*f*) Inſtit. Chir. *in*-8°. *p*. 778,

(*g*) In Lib. Hipp. de Articulis Comment. 1. *n*°. 62.

(*h*) Lib. de Articulis. Sect. VI. Edit· *Fœſio* pag. 58. ubi ſic legere eſt: *Quibus ſummus humerus avulſus eſt, iis os avulſum extare cernitur. Eſt autem id juguli & lati ſcapularum oſſis ligamentum. . . Medici igitur hoc in caſu plurimùm falli conſueverunt,*

Rarior eſt poſterior (*i*): *Incompleta* vel *completa* poteſt eſſe prior; incompleta, quandò oſſis extremitas paululùm tantummodò acromium exſuperat; completa, quandò magìs prominet & extrà totum excedit acromium. Tunc mirum profectò non eſt, in illis qui ejuſmodi noxam experti ſunt, ſi omninò brachium è latere læſo reſolvatur, ut nec capiti nec ori admoveri poſtmodùm valeat. (*k*)

Cauſas juguli luxationis, ſive anterioris, ſive poſterioris, ictus eſſe, lapſus, & generatim quæcumque os vehementiùs vexare poſſunt, nullum eſt certè dubium. Tunc enim extremitas cum ſterno articulata ſæpè ſæpiùs è cavitate, in quâ recipitur, excidit, & fertur retrorsùm, ſi antrorsùm propellitur humerus; antrorsùm verò, ſi in ſitu ſuo naturali maneat. Cùm è contrà versùs ſternum projicitur jugulum, ita ut in cavitate ſuâ ſolidum habeat fulcimentum, ſi neque ſuprà neque infrà ſternum ceciderit caput, luxatio tunc locum habet vel ſuprà, vel infrà acromium, ſæpiùs verò ſuprà. Ictus & lapſus, propè ſuam cum acromio articulationem, juguli luxationi

---

(*i*) Hæc luxatio à quibuſdam negatur, qui contendunt fieri non poſſe luxationem juguli infrà acromium: celeber. *Petit* auctoritatem & experientiam iis objiciemus: ſic loquitur, *Traité des Maladies des os; tome I. p.* 146. edit. M. *Louis*. *Quoique j'aie vu plus rarement la luxation en-deſſous de* l'acromion, *il me ſemble qu'elle devroit arriver plus ſouvent que la luxation en-deſſus.* Hanc etiam luxationis ſpeciem in ordinem redigit *Platnerus*, quando dicit, *Inſt. Chir.* §. 1156: *Sub acromio vero conditur* (jugulum) *ſi id eâ parte, quâ cùm hoc committitur, valentius ictu aliquo deprimitur.*

(*k*) In Diario Medicinæ menſ. Nov. anni 1765, notata fuit à M. *Martin*, juguli à ſede ſuâ naturalis & ferè ab ortu innata ſeceſſio, juxtà acromium, cum quo nullam habebat connexionem illud os.

inferiori, potiùs quàm fracturæ locum dant, præſertim ſi, inſtante ictu vel lapſu, fulciatur cubitus.

Solus ſufficit tactus ut rectè dignoſcantur omnes hujuſce oſſis luxationes; poſteriorem, ſive ab acromio, luxationem indicat cavum quoddam in loco quem reliquit oſſis caput. Anteriorem, ſive à ſterno, luxationem deſignat inſolitus juxta illorum oſſium commiſſuram tumor.

Luxatio anterior multò periculoſior evadit quàm poſterior; ſæpèque plurimis, & quidem graviſſimis, concomitatur accidentibus. Quando enim ſub ſterno conditur extremitas anterior, ab eâ tunc, juxtà auctores, premuntur œſophagus, aſpera arteria, & quæ propè ſunt vaſa, nempè carotis, vena jugularis, nervi etiam. Quò tardiùs huic ſuccurritur, hoc quoque difficiliùs excitatur os; uſque adeò ut inveteratæ luxationes ſemper ferè inſanabiles fiant.

In juguli luxati repoſitione & ejuſdem repoſitionis ſtatu per faſcias ſuſtentato, totum curationis ſiſtitur negotium. Haud difficilis certè repoſitio; os verò repoſitum in ſede ſuâ continere, *hoc opus, hic labor.*

Una ferè atque eadem eſt in omni luxationis ſpecie reductionis methodus. Collocatur æger in ſedeculâ: miniſter ejus tergum genu premit, & apprehenſum utrinque ſupremum humerum binis manibus blandè retrorsùm trahit. Hoc modo probè extenduntur jugula, & articuli inter ſe diducuntur.

Quæ dùm fiunt, Chirurgus qui ægro adverſus ſtat, os digitis in ſedem ſuam compellit, illo depreſſo vel adducto, pro luxationis ſpecie; ad extremitatem poſteriorem luxatam

reducendam ; quandò ſuper acromium eminet, extenſione factâ, ut jam dictum fuit, pollex ſuper oſſis luxati extremum imponendus, & eo duce propellendum os, donec cum acromio æquipar ſit. Si inferior ſit luxatio, deprimendum acromium, & juguli extremum ſublevandum. (*l*)

Reductione quocumque modo abſolutâ, hoc imprimìs providendum, nimirùm ut quàm exactiſſimè vinciatur luxatum os. *Si quod enim aliud*, inquit *Heiſterus* (*m*), *hoc ſanè luxationis genus accuratam per faſcias vincturam poſtulat, maximè ubi tardiùs huic malo ſuccurſum fuerit.* Ligamenta in ejuſmodi caſibus ita aliquandò infirmantur, ut ſuſtinendo brachiorum ponderi neutiquàm ſufficiant. Indefinito prætereà motuum numero trahitur jugulum, ſi modò ſcapula aut brachium moveatur; hos verò motus vix impedire poteſt vel accuratiſſima faſciatio. Diſſimiles caſus diſſimilia etiam quædam cùm requirant in faſciarum applicatione, haud alienum erit explanatiùs hìc edocere, qualis ſingulæ luxationi accommodanda ſit vinctura.

Notandum primò in omnibus caſibus in quibus jugulum vel à ſterno, vel ab acromio diductum, ſuper hæc oſſa effertur, humeri utriuſque caput retrò dandum eſſe, & faſciâ continendum : illud enim, denſioribus licèt pannis objectis, ſatìs firmari nequit. Adduci poſſunt humeri, tùm in priorem,

---

(*l*) Reductionem juguli luxati, à *Galeno* deſcripti, figurâ & exemplo demonſtrat *Scultetus*, Arment. Chir. *Tom. I*, *p.* 153. *Tab. IV. Fig. III.* Methodus autem ab eo poſt *Hippocratem* & *Galenum* delineata, aliis inventis difficilior atque etiam periculoſior, prorsùs rejici debet.

(*m*) Inſt. Chir. *Tom. I. pag.* 242.

tùm in poſteriorem partem, vel faſciâ ſimplici, quâ & jugulum continetur, vel aliâ *ſtellatâ*, cui à ſtellâ nomen eſt; hæc ſub alâ obvoluta, vel per pectus, vel per ſcapulas, ad dextri lateris ſummum humerum aſcendit, hunc complectitur, & eâdem ratione iterùm ad ſiniſtri lateris humerum tendit, hoc quoque comprehenſo. Quæ quidem faſcia plerumque bis vel ter ità circumagitur, donec fortiter teneat. Illud verò ante omnia obſervari neceſſe eſt, ita collocandum eſſe humerum, ut is ſatis attollatur, & ut pro diſſimili caſu ejus caput in partem, vel priorem, vel poſteriorem dirigatur: id fit, ſi inferiùs ejus caput, quod ſedem brachio præſtat, in contrariam vicem inclinetur.

1°. Ubi jugulum à pectoris oſſe diductum ſuper hoc effertur, ſic, juxtà *Platnerum* (*n*), poſtquam repoſitum fuit, continetur. Illi ejus inferiori capiti multi denſique panni, & præſertim duo, ſe ad ſimilitudinem litteræ X decuſſantes, & alius latus, opponi debent. Humerus verò non nimis valenter in priorem partem attrahendus eſt. Hoc vel aliâ fit habenâ, quâ humeri capita anteriora versùs aguntur, vel illâ faſciâ, quâ etiam os emotum, deligatur. Hæc, ſi dextrum os luxatum fuit, rectè priùs collocato humero & brachio, ſub alâ ſiniſtrâ obvolvi, per ſcapulas ad humeri caput aſcendere, hoc comprehendere, ſuper emoti juguli caput per pectus iterùm ſub alâ ſiniſtrâ revertere, & ter ad eamdem rationem per orbem, aliquotiès cochleæ vel aſciæ in modum aſcendendo, circumire debet, ita ut *ſpicam* deſcribat. Finitur verò faſcia per orbes actos in pectore. Curandum, quotiès faſcia

(*n*) Loco jam citato.

quædam ſub alâ fertur, huic priùs ſemper imponi molliores pannos, ne vaſa & glandulæ hujuſce partis lædantur.

Nec minus in tali caſu idoneum eſt aliud faſciæ genus, quod *Capitalem reflexam*, Gallicè *la Capeline* vocant. Hæc faſcia ſex ulnas longa, tres autem quatuorve digitos lata, inque geminum glomerem convoluta, quorum ille qui Chirurgi dextrâ apprehenditur altero minor eſt, ſub alâ ſiniſtrâ incipit, ſi dextrum jugulum emotum fuit; fertur deinde, per pectus atque ſcapulas, ſuper humerum dextrum quem amplectitur faſcia. Ubi ſic iterùm ad ſummum humerum venit, majus faſciæ caput iterùm ſub alâ ſiniſtrâ fertur: intereà verò minus caput ſuper emotam extremitatem conſiſtit, & à priori, quod per pectus agitur, ſiſtitur. Hoc facto, minus caput retrò datur, & per ſummum humerum ad ejuſdem lateris ſcapulam fertur, atque iterùm ab hâc per ſummum humerum ad juguli caput. Dùm ſic hæc faſcia reflectitur, ab alio miniſtro longius caput ſuper ſcapulas pectuſque ad ſummum humerum ducitur, minoris capitis plicas comprehendit atque contegit, ter per orbes fertur, & totiès etiam alterum minus caput ita retrò datur, ut ſemper à priori penitùs contegatur. Poſteà verò utrumque caput quaſi per cochleam deſcendit. Faſciæ longius caput tandem utrumque humerum comprehendit, anteriora versùs agit, ac in pectore finitur. Hæc faſcia quandò injicitur, duos requirit miniſtros, quorum alter majus, alter minus caput movet ac dirigit.

2°. Si jugulum à ſede ſuâ ita receſſit, ut ſub ſterno conditum ſit, foveæ ſuprà atque infrà conſpicuæ, ſpleniis anguſtis vel linteo carpto, albo ovi madidis, primùm implendæ: ſplenium deindè applicatur ſecundùm oſſis longitu-

dinem. Faſcia ſub alâ ſiniſtrâ orſa, non per ſcapulas, ſed per pectus, ad humeri caput ferri & ita circumagi debet, ut utriuſque humeri capita quæ comprehendit, retrò dentur, & ut illa deſcendendo quaſi in cochleam ſerpat. Priùs etiam ſummo juguli capiti, quo id cum acromio committitur, denſiores panni objiciendi ſunt.

3°. Si quandò ſuper acromium prorupit ſupremum juguli caput, in hujus extremitate applicandum ſplenium quadratum & aliud quod ſupremum humerum amplecti debet. His gnaviter os luxatum deprimere convenit, juvante *ſpicâ ſimplici*, ſivè *deſcendente*, quæ deorsùm fertur.

4°. Si jugulum ita ſuâ è ſede motum eſt, ut id in ſinum qui ſub acromio eſt, ferè delapſum fuerit, cui quidem luxationis ſpeciei non omnes conſentiunt, ſuper ejus caput inferius, quod à pectoris oſſe eſt, applicandi ſunt panni denſiores. Utriuſque autem humeri caput faſciâ ita retrò agi debet, ut fursùm feratur.

In omni luxationis ſpecie oportet, deligatione modo deſcripto abſolutâ, brachium involutum mitellâ, quam Galli *écharpe* vocant, commodiſſimè excipi (*o*) atque ſic inflecti, ut manus ſcrobiculo cordis ferè reſpondeat.

Sic paratur iſta mitella. Mantile quoddam ſatis amplum atque molle, in trianguli formam, quoad mediam partem, complicatum, cubito brachii, è latere læſo, ſubmittitur; brachio inflexo & à mantili comprehenſo, utræque partes mantilis ex-

---

(*o*) Ita Celſus jam docuit pro brachio fracto. *Lib. VIII. Cap.* 10.

tremæ, circum collum injectæ, ſuper integri brachii humerum nodo conſtringuntur. Partes mantilis quæ prominent, aciculis mundè ac eleganter accomodantur. Ex panno ſerico vel nigro hæc mitella poteſt quoque parari. Ne æger membrum nocenter moveat, rotundum aliquid manu hunc comprehendere neceſſe eſt.

Per ſpleniorum numerum & figuram, per faſciarum orbes diverſimodè actos varia ſolummodò differt deligatio. Omnis enim iu hoc conſentire debet, ut partes emotæ, ad priorem ſtatum reductæ, hunc retineant, & è ſede ſuâ de novo non excidant. Cùm verò in hoc caſu experientiâ conſtet, elapſis aliquot diebus, relaxari vel accuratiſſimè factam deligationem, per quadraginta dies iterùm atque iterùm hanc renovandam eſſe rarum non eſt.

FINIS.